

”PikkuKakkonen”

KAKKOSTEN SUKUYHDISTYKSEN TOINEN LEHTI

Pääkirjoitus

Takana on kesän sukkokous, joka sujui leppoisissa merkeissä Saarilan matkailutilalla. Ruoka oli tavanmukaisen hyvää ja ohjelmaakin oli mukavasti, laulua ja lausuntaa – osittain oman suvun voimin. Viime vuodesta oli harpattu askel eteenpäin järjestelyissä – ensi vuoden kokousta varten tarvittaisiin ideoitane. Jatkossa mietimme, onko kokousten väli kaksi vuotta vai pidempi.

Paikalla oli monia jo viime vuonna mukana olleita sekä uusia tuttavuuksia. Tapasin serkkuja, joita en ole tavannut vuosikymmeniin, ensimmäistä kertaa pikkuserkunkin. Jällelennäkemisiä tuntui olevan enemmänkin. Sukulaisia tavattiin vuosien jälkeen.

Sukututkija esitteli viimeiset tutkimuksensa, on edetty jo 1500-luvun puoleen väliin ja toisaalta täydennetty vuoden 1900-jälkeisiä tietoja. Näitä tietoja kaivataan vielä lisää, osa on kovin puutteellisia.

Tämän alkuinnostuksen jälkeen koittaa ankea arki. Sukuyhdistyksen pitäisi nyt tulla toimeen omillaan, joten toivoisin mahdollisimman monen liittyvän sukuyhdistyksen jäseneksi ja maksavan jäsenmaksun. Siten voimme turvata yhdistyksen tulevaisuuden. Lisäksi toiminta kaipaa aktiivisia toimijoita ja ideoita yhdistyksen kehittämiseksi.

PikkuKakkosen toimitus tarvitsee myös apuamme tulevia lehtiä varten – kirjoituksia, valokuvia ja mitä vaan kiinnostavaa ja mukavaa.

Toivotan kaikille Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta 2010

Eero
Päätoimittaja

Toivo H J Kakkosen sukujuuret

perhe 13

Sukumme oksanhaara juontaa alkuaan Yrjö Kakkoseen, tutkimuksessa Hammaslahti 20. Olen kuudetta sukupolvea, kahdeksas kasvamassa poikieni jälkeen.

Isäni Fredrik Kakkonen avioitui 1937 tohmajärveläisen Tyyne Kurosen kanssa. Asumme suurimman ajan Tohmajärven Kostamossa pienviljelystilalla. Kansa-koulun kävin supistetussa koulussa ns. ”Hietalan Myllyllä”, jatkokoulun Tikkanen koululla.

Olin perheen ainoa lapsi, en saanut nauttia siskojen ja veljien kesken leikeistä. Vanhempien auttaminen askareissa piti aloittaa jo pikkupoikana. Piti hakea lehmät metsästä lypsylle ja joskus isän avuksi kalaan veneen soutuun, verkkojen

kokemisessa. Kalaa saatiin mahtavasti. Sota-aika oli hyvin jännää aikaa. Useasti sai seurata lentokoneiden ilmataisteluita ja käydä hautajaistilaisuuksissa. Jäi ikimuistettavia tapahtumia muistoihin, ehkä traumojaakin. Kahdeksanvuotiaasta lähtien harrastin urheilua, hiihtoa ja maastajuoksua. Kansa- ja ammattikoulujen jälkeen olin kotipaikalla jonkin aikaa apuna. Armeijasta tultuani työvoimatoimisto tarjosi lapiotöitä Valkeasuon turvealueelta, ojan-kaivua talveksi. Ei kelvannut minulle. Pääsin Työtehoseuran kaivinkonekursille Rajamäkeen ja sieltä töihin Porvooseen. Keväällä 1961 muutin Lahteen, jossa olin sorvaajana ja työntarkastajana vuoteen 1968 asti. Laitosmiehen töitä tein 1968-1974. Oman yrityksen perustin Nastolaan kesällä 1974. Selkäsairauden vuoksi jouduin lopettamaan työnteon. Avioiduin Lahdessa Tarja Irmeli Tähkäsen kanssa 1962. Meillä on kolme poikaa ja lapsenlapsia kuusi kappaletta. Avioeron 1983 jälkeen olen elellyt ”uudesti syntyneenä” poikamiehenä Tohmajärvellä. Harrastan metsästystä, kalastusta, luontoliikuntaa, tarkkuusammuntaa ja matkailua. Poliitikkaa olen harrastanut jo JAVA- ja Mopopoutiaisen ajoista lähtien.

Isäni Fredrik oli syntynyt kehitysvammaisena jaloistaan. Hänet oli viety kolmen vuoden ikäisenä Marian sairaalaan Helsinkiin hoitoon, jolloin leikattiin useilla leikkauksilla kumpikin jalkaterä normaaliasentoon. Kirurgit olivat saksalaisia. Hoito kesti noin 10 vuotta, samalla isäni kävi koulua. Hän palasi kotiin Kiihtelysvaaraan noin 15-vuotiaana ja liikkui ”korjatuilla” jaloillaan ilman apuvälineitä kuolemaansa saakka 1988. Sairaalassa toimi ammattikoulu, isäni sai opin suutarin työhön. Koulutuskielenä oli ruotsi, lisäoppina musiikki. Helsingissä

V. 1928 rysänpaikkaus.

isäni oli oppinut puhumaan ruotsia, se ei käynyt Pohjois-Karjalassa, usein hän joutui hankaliin tilanteisiin. 1920 isäni pääsi Viipuriin opiskelemaan höyrykone-alaa. Hän toimi mm. konemestarina laivoissa. Mikko-veljensä kanssa isä soitteli mandoliinia orkesterissa. 1938 hän osti pienen maatilan Tohmajärven Kostamosta, rakensi mökin ja raivasi 6 ha peltoa viljelyyn. Maanviljelyn ohella hän teki suutarin töitä. Sotaan isää ei kelpuutettu

jalkojensa vuoksi, hän oli siirtolais- ja vartiopalvelussa mukana.

Ukkini Heikki s. 1863 oli Mikko Kakkosen s. 1806 nuorin poika. Hän teki ikänsä suutarin töitä ja kalanpyydyksiä itselle sekä myyntiin. Työansiot olivat kadonneet useasti iloiseen elämään tuttujen seurassa. Olipa hän ollut useasti kadoksissa viikonkin. Heikki asui loppuaikansa meillä Kostamossa kuolemaansa saakka. Hän oli mukava ja leikkisä kiistakumppani.

*Anna aurinkosi lämmittää,
sateesi elvyttää se
keskikesän kuumuudeksi.*

*Anna lämpimien öiden saavuttaa se
loistavaksi syksyksi, kunnes
rauhottava lumi
peittää kasvuun kipeät värit*

Hellevi Kakkonen-Virkki

Kakkoset harrastaa

Hellevi Kakkonen-Virkki, lausuit sukkokouksessa 2009 Kanteletarta. Miten sait kipinän lausuntaharrastukseen?

Nelivuotiaana äitini saattoi minut runon maailmaan. Runo jota hän lausui oli Immi Helleenin ”Lintunen ikkunaruuudun takana”. Äitini oli hyvä kirjoittamaan ja kiinnostunut teatterista. Isäni taas oli musikaalinen. Lausujalle on rytmi erittäin tärkeää. Heiltä lienen perinyt kiinnostuksen ja lahjani.

Esiinnyitkö ”julkisesti” jo lapsena?

Olin tenavatähti. Kuusivuotiaana esiinnyin ensimmäisen kerran. Nurmijärven kunnan Henkisissä Kilpailuissa tuli lausunnassa kolmas sija. Äitini pelkäsi pettymystä, mutta minä olin innoissani ja juoksin hakemaan palkintoani.

Esiinnyin kaikenlaisissa tapahtumissa, lapsiesiintyjät ovat aina olleet suosittuja.

Kun olin 12-vuotias, perustettiin Hyvinkään musiikkiopistoon lausuntapiiri. Ohjaajana oli lausuntataiteilija Tuulikki Alkunen-Malmivuo, joka oli opettajani pitkään.

Vuoden kuluttua lausuntapiiri lopetettiin, jonka jälkeen kävin kerran viikossa Nurmijärveltä Helsingissä. Tuulikki ohjasi minut Nuoren Voiman Liittoon.

Kilpailuissa kävin joka vuosi. Kilpailuja oli paljon – kunnan, läänin ja koko Suomen.

Mestaruuksia tuli ja Suomen mestaruuskin alle 15-vuotiaiden sarjassa.

Mielirunosi?

Runoilijoista ykkönen on Kaarlo Sarkia sekä Tulenkantajista erityisesti Aale Tynni ja Katri Vala. Myös Oiva Paloheimo on tärkeä. Yksittäisistä runoista ehkä tällä hetkellä tärkein on Laura Virkin kokoelma ”Koko päivän on satanut”.

Nurmijärveläisenä olin tympäännytyn Aleksis Kiveen, koska Kivi oli esillä joka paikassa. Nyt arvostan Kiven kaunista kieltä ja ”Kaukametsä” on mielirunojani.

Harrastitko muutakin esiintymistä?

Suuri haaveeni oli päästä teatteriin. Soitin itse Teatteri Jurkkaan. Olin siellä vuoden verran 1970-luvun vaihteessa Emmi Jurkan opissa harjoittelijana.

Näyttelin Hyvinkään teatterissa noin neljä vuotta. Viimeinen osani oli teatterinjohtaja Jussi Inkisen jäähyväisnäytelmässä ”Onni alkaa huomenna” pääosa, josta sain parhaan näyttelijän palkinnon. Teatteri ei kuitenkaan ollut niin tärkeää kuin lausuntaharrastus.

Oletko itse kirjoittanut runoja?

Olen ja olen niitä lausunutkin. Ne ovat kuitenkin ”pöytälaatikossa” eli niitä en ole julkaistavaksi tarjonnut.

Mitä tämä harrastus sinulle antaa?

Lausuntaharrastus on ollut koko elämäni. Se antaa esiintymisvarmuutta, siinä oppii tarkkailemaan omaa kielenkäyttöään ja kuuntelemaan omaa puhettaan. Se on auttanut minua ”leipätyössäni”, myyntityössä yleisön edessä. Olen aina nauttinut esiintymisestä, se kiehtoo minua.

Esiinnyitkö vieläkin?

Esiinnyin nykyään erittäin harvoin, en kilpaile.

Mitä muuta harrastat?

Puutarhani on minulle henkireikä ja siellä minulla on tärkeä terapiapenkki. Lisäksi harrastan käsitöitä ja parapsykologiaa.

*My name is Pippuri
– laulaja lauloi ja laulatti.*

Sukutapaaminen jälleen Pol...

Humppavintillä kuunneltiin sukututkijaa ja laulettiin.

*Hellevi Virkki lausui runon
Karjalan laulumailta.*

Vijärvellä Saarilassa 1.8.2009

Välillä satoi, mutta aurinkokin paistoi.

Juurilla Karjalassa

*Uudet ovat asuinpaikat kauniin Karjalan lapsilla
mutta juuret puhuttavat silti meitä kaikkia.*

Näin runoilee isäni pik-kuserkku Tuovi Tönning kyläkirjassa *Muistoja Alalammilta*. Kyllä se on niin, että jokainen sukupolvi löytää Karjalansa uudelleen. Siksi siellä kuljetaan kesäisin ristiin rastiin. Halutaan selvittää itselle, mistä on ja mihin kulttuurisesti kuuluu. Silti karjalainen identiteetti ja kulttuuri eivät ole aikaan ja paikkaan sidottuja. Karjalainen tapakulttuuri ja mieli elävät siellä missä karjalaiset ovat, vaikkapa täällä Hyvinkäällä tai minne tahansa he ovatkin asettuneet asumaan.

Itse olen Karjalan evakkojen jälkeläinen. Ehkä nimenomaan meille evakkojen lapsille on tarpeen käydä katsomassa Karjalan kunnaita, järviä ja vaaroja, vanhempien asuinsijoja. Ne vakuuttavat meille, että ne ovat totta, ne ovat todella olleet olemassa ja että tietyllä tavalla ne ovat yhä meidän omaamme, meidän muistiamme.

Suvun juuret ovat aina kiinnostaneet minua. Kesällä 2009 sain tietää Hellevi Virkin kautta Kakkosten sukuyhdistys ry:n perustamisesta. Tilasin heti tähän mennessä aikaansaadut sukututkimusraportit. Olen viettänyt monta iltapuhdetta tutustumalla niihin. Kuulun Kakkosten Ruskealan Otakkalan sukuhaaraan. Vanhempieni perhe löytyy sukutaulusta 55–11, oma

Pentti Kakkonen

perheeni taulusta 55–17.

Esi-isieni asuinsijoihin menetetyssä Karjalassa olen päässyt tutustumaan kahdella kotiseutumatkalla. Ruskealan Alalammilta löytyivät vanhempieni muisteluksista tutut paikat. Niistä olen kuullut tarinoita koko lapsuuteni ajan. Vanhempieni koti sijaitsi vas-

tapäätä asemaa Vaaran kylän laella.

Nähtyäni vanhempieni kotikylän voin sanoa löytäneeni juureni. Siellä ne ovat syvällä Ruskealan mullassa. Tunnen kuuluvani johonkin samaan, mihin vanhempanikin ovat kuuluneet, sellaiseen mitä kukaan ei voi ottaa Karjalan lapsilta pois.

Käkösten laulussa tästä sanotaan:
*Ken on Karjalan kummuille syntynyt,
ken on kasvanut Karjalan mailla.
Sen kaskiin peltonsa kytänyt.
Sen laaksoissa lapsena leikkinyt,
hän aina on Karjalaa vailla.
Tää Karjalan kansa ei milloinkaan
voi kotinsa kaihoa voittaa,
kun kaihon säveltä rinnassaan
sille Karjalan kantele soittaa.
Vien sinut nyt kanssani vierailulle
”meidän mäelle”.*

Saavun Vaaralle jalkaisin kylätietä pitkin tulkin kanssa; bussi oli jätetty alas entisen koulun pihalle. Punainen talo

tulee vähitellen näkyviin vaaran laella. Jyrkkä ylämäki panee puuskuttamaan; tuliaistavarat painavat. Olga emäntä on kotosalalla. Tulee ulos vastaan. On iloinen veljeni perheen lähettämistä jauhopusseista ja muista ruokatarpeista. Nikolai on kalassa, mutta kohta hänkin tulee suurta haukea kiduksista riiputtaen kotipihalle. Kalaa Alalammesta nousee kuulemma kaikkina vuodenaikoina lisäsärpimeksi.

Nikolai ja Olga ovat muuttaneet Vaaralle 21 vuotta sitten Pietarista. He halusivat tulla Karjalaan, koska se on kaunista seutua ja siellä on rauhallista asua. Valtio on antanut heidän viljeltäväkseen eliniäksi kolmanneksen (27 ha) vanhempinen ennen omistamista maa-alueista. Viljely antaa elannon, mutta mihinkään ylimääräiseen ei ole rahaa.

Perheellä on hyvät naapurussuhteet Suomeen. Vierailuja tehdään puolin ja toisin. Aina iloitaan ja pannaan pöytä koreaksi, kun vieraita tulee Suomesta. Olga sanoo, että on hyvä asia, etteivät täältä pois joutuneet ole unohtaneet sukujuuriaan ja synnyinseutujaan.

Sodassa pystyyn jäänyttä taloa on kunnostettu yhdessä venäläis-suomalaisin voimin, samoin pihapiirin rakennuksia. Mikäpä on nyt Nikolain

Vanhempinen kotitalo Ruskealassa.

ja Olgan ellessä maatilalla moninaisia töitä tehden -osaksi Suomesta saaduin työkaluin. Tuliaisena tuon nytkin uuden teräketjun Nikolain moottorisahaan. Puuta tarvitaan lämmitykseen ja korjausrakentamiseen. Ja isäntäpariskunta on ahkeraa väkeä.

Nikolai ja Olga ovat hartaita ortodokseja, niin kuin arvelinkin. Kirkkomatkat ovat pitkät. Vain harvoin on mahdollista päästä kirkkoon. Kyselen isäntäparilta myös ”politiikasta”: Olivatko asiat paremmin Neuvostoliiton aikana kuin nyt? Nikolai antaa kiertelemättömän vastauksen:

– Neuvostoajana kaikilla oli työtä ja palkkaa. Mutta toisaalta nyt Venäjällä on mahdollista olla yrittäjä ja omistaa maata. On vain tehtävä paljon työtä, jos haluaa pärjätä.

Kiertelen ja katselen paikkoja. Käyn rannassa Alalammen vettä koikeilemassa. Näen sieluni silmillä, miten vesi on roiskunut, kun vanhem-

pieni sukupolvi on aikanaan polskinnut hiekkapohjarannassa puhtaan veden syleilyssä. Tämä kaunis järvimaisema lahdekkeineen tulee luontaisetu- na Vaaran väelle.

Tsajun ja valokuvauksen jälkeen olen valmis palaamaan bussille. Ennen matkan jatkamista Ruskealan kirkolle, kokoonnumme vielä – eri puolilla Alalammin kylää kotipaikoillaan käyneet matkalaiset – hautausmaan vieressä olevalle rukoushuoneelle. Siitä on pystyssä enää seinät. Polku on heinittynyt. Sinne kirkon seinien suojaan johtaa kuitenkin jokaisen mukana olleen tie. Karjalan Käkönen Tuovi ehdottaa laulettavaksi kaikille tuttua virttä. Muistojen herkistämänä on hyvä pysähtyä yhdessä laulamaan:

*Maa on niin kaunis,
kirkas Luojan taivas,
ihana on sielujen toiviotie.
Maailman kautta
kuljemme laulain,
taivasta kohti matka vie.*

Ennen matkalle lähtöä luin kyläkirjasta: *Vuonna 1944 tuli vaihe, jolloin kaikesta piti luopua lopullisesti. Rukoushuonekin jäi, mutta hengellistä perintöämme emme sinne jättäneet. Se on perintö, jonka toimme mukanaamme ja voimme siirtää edelleen tuleville polville.*

Tätä edellä mainitun tutun joululaulunkin kertomaa muuttumatonta viestiä kirkko on kuljettanut eteenpäin vuosisadasta toiseen. Sukupolvet ovat vaihtuneet, mutta sanoma on pysynyt. Jo kotona isät ja äidit, mummit ja vaa-

rit siitä kertoivat.

Nyt joulun jälleen lähestyessä meidän tämän ajan sukupolvenkin on hyvä palata mielessämme yli kahden vuosituhannen taakse jouluna syntyneen Vapahtajamme seimen luokse. Meidän elämämme on Luojallemme niin arvokas, että juuri siihen Hän haluaa syntyä. Ja meillä itsellämmekin hän on kyllä peruskaipausta jumalaisyhteyteen, kuten eräissä uudessa joululaulussa sanotaan:

*Tahtoisin päästä /
paimenten mukaan,
unohtaa kiireen /
ja melun rasittavan...
Ikuisen joulun /
jos tahdot löytää, sydämes avaa /
ja kohtaat Vapahtajan.*

Hyvä samansukuinen, en tunne elämäsi. En tiedä, millaisia ovat ajatuksetesi uskonnosta. Omalta kohdaltani voin vain sanoa, että kristillisen sanoman todeksi eläminen on mielenkiintoinen matka, vaihteleva ja jännittävä. Välillä sen aikana koetaan onnea ja iloa, välillä kyllä myös suruakin, murhetta ja vastoinkäymistä. Mukana kuitenkin koko ajan turvallisuuden tuntu. Matka Betlehemin seimelle ei ole liian pitkä yhdellekään ihmiselle. Jouluna armo laskeutui Jeesus-lapsessa maan tasolle, meidän tasollemme. Hänet voi tavoittaa. Hänet voi ottaa matkakumppaniksi elämän teille.

Pentti Kakkonen
eläkeläisrovasti
Hyvinkää

Kuka kukin on?

Kuka olet?

- Olen Aila Kakkonen Kiteen Kantosyrjästä, syntynyt, kasvanut ja elänyt koko ikäni täällä.
- Isäni oli Eino Kakkonen, äitini Aili omaasukua Pirhonen.
- Maanviljely ja karjanhoito oli elämäntyöni.

Mitä harrastat?

- Ikäni olen harrastanut käsitöitä, marjastusta, sienestystä, kalastusta, viimeiset vuosikymmenet myös taimikon hoitoa.

Mitä tiedät suvustasi?

- Olen tupla-Kakkonen, sillä miehenikin oli Kakkonen, Toivo. Olen aina tiennyt sukuni vaiheet Kiteelle tulleeeseen Heikki Kakkoseen asti. Itse olen neljättä sukupolvea hänen jälkeensä. Mieheni oli saman Heikin jälkeläisiä, vain eri sukuhaaraa. Meillä on 5 pikkuKakkosta.

Toivomuksia sukuyhdistykselle

- Tulevaisuudessa sukukokous voisi olla joka toinen vuosi.

Kiteelle tulleen Heikki Kakkosen tytär Anna (Huhtilainen) tyttären pojan Kallen kanssa.

Tässä 3 sukupolvea: vasemmalla ukkini Juho, minä 16-vuotiaana, isäni Eino ja äitini Aili.

Kakkosten sukuyhdistys

Hallitus	Kyösti Kakkonen	puheenjohtaja	kyosti.kakkonen@tokmanni.fi
	Eero Kakkonen	sihteeri	eero.kakkonen@elisanet.fi
	Jani Kakkonen	taloudenhoito ja jäsenasiat	jani.kakkonen@alfaroc.fi
	Anu Kakkonen	jäsen	anu.kakkonen@luukku.com
	Airi Holopainen	jäsen	airi.holopainen@jns.fi
	Toivo Kakkonen	jäsen	puh. 040 4129447

PikkuKakkosen toimitus

Eero Kakkonen
Kuusmiehentie 28 D 9, 00670 Helsinki
Puh. 0400 679328
eero.kakkonen@elisanet.fi

Sukuyhdistyksen jäsenmaksut

Aikuisjäsen 20 eur/v, lapsi (alle 18 v.) 10 eur/v
Pankkitili Nordea 104035-363472

*Jostain sydämeni hiljaisuudesta
kuulen äänen,
joka kutsuu minua nimeltä.*

*Voi miten haluankaan
kuulla nimeni
Sinun lausumanasi
Sinun äänelläsi.*

Hellevi Kakkonen-Virkki